

1. Να κλίνετε τα παρακάτω επίθετα μαζί με τα ουσιαστικά που συνοδεύουν.
(ο βαθύς κλίνεται όπως ο μακρύς Βιβλίο μαθητή σελίδα 60 και Γραμματική σελ. 99)

ο βαθύς βάλτος, η βαθιά θάλασσα, το βαθύ ποτάμι

Ενικός αριθμός		
Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		
Πληθυντικός αριθμός		
Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Ενικός αριθμός	
Όνομ.	
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	
Πληθυντικός αριθμός	
Όνομ.	
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	

2. Ψάξε να βρεις τον σύνδεσμο και θυμήσου τι σύνδεσμος είναι.
Υπογράμμισε τη δευτερεύουσα πρόταση και γράψε από πάνω τι είδους πρόταση είναι.

- Αποφεύγω τις μέλισσες, διότι είμαι αλλεργικός.
- Προτού απαντήσω τις ασκήσεις, διαβάζω προσεκτικά τη θεωρία.
- Όταν τρώμε, δε μιλάμε.
- Αφού μου φέρθηκε αγενέστατα, δε θα τον προσκαλέσω στο πάρτι μου.
- Η Ελένη έκλαψε, γιατί η ταινία ήταν πολύ συγκινητική.
- Κλείδωσαν την πόρτα μόλις έφυγε ο τελευταίος επισκέπτης.
- Έχουμε ημέρα και νύχτα, επειδή η γη περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό της.

ΜΑΘΗΜΑ: «Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ»

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:.....ΤΑΞΗ: Ε΄

ΕΞΑΣΚΟΥΜΑΙ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. Κλίνω με προσοχή τα παρακάτω επίθετα μαζί με τα ουσιαστικά που συνοδεύουν.

*Προσοχή! Συμβουλεύομαι τα επίθετα που έχουμε κλίνει.

Ο βαθύς βάλτος, η βαθιά θάλασσα, το βαθύ ποτάμι

Ο κανελής σκύλος, η κανελιά φοράδα, το κανελί κουνέλι

Ενικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Ενικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Ενικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.		
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

2. Βρίσκω το ρήμα(P), το υποκείμενο(Y), το αντικείμενο(A) ή το κατηγορούμενο(K).

( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

- Ο σεισμός κατάρτηψε την πόλη. | Η Ασπασία έγινε πρόεδρος.

( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

- Ο Όμηρος έγραψε την Ιλιάδα. | Το μωρό φαίνεται άρρωστο.

( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

- Ο Σωκράτης είναι γιατρός. | Ο Γιάννης εκλέχθηκε πρόεδρος.

- ( ) ( ) ( )
- Ο ήλιος φωτίζει τη γη.
- ( ) ( ) ( )
- Ο σκύλος ήταν άγριος.

- ( ) ( ) ( )
- Ο σκύλος κυνήγησε τη γάτα.
- ( ) ( ) ( )
- Η μητέρα έφτιαξε το φαγητό.

Άσκηση 1: Κλίνω τα επίθετα παχύς (σύμφωνα με το μακρύς), καφετής (σύμφωνα με το σταχτής) στα τρία γένη:

Ενικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			
Πληθυντικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			

Ενικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			
Πληθυντικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ..... ΤΑΞΗ: Ε

- Κατηγορούμενο παίρνουν τα ρήματα **ΕΙΜΑΙ, ΓΙΝΟΜΑΙ, ΦΑΙΝΟΜΑΙ** και όποιο άλλο μπορεί να μπει στη θέση τους.
Π.χ. εκλέγομαι, θεωρούμαι, ονομάζομαι....
Τα ρήματα αυτά λέγονται **συνδεδετικά**.

1. Βρίσκω το ρήμα(P), το υποκείμενο(Y), το αντικείμενο(A) ή το κατηγορούμενο(K).

( ) ( ) ( )	( ) ( ) ( )
• Ο σεισμός κατέστρεψε την πόλη.	Η Ασπασία έγινε διευθύντρια.
( ) ( ) ( )	( ) ( ) ( )
• Ο Όμηρος έγραψε την Ιλιάδα.	Το μωρό φαίνεται άρρωστο.
( ) ( ) ( )	( ) ( ) ( )
• Ο Σωκράτης είναι γιατρός.	Ο Γιάννης εκλέχθηκε πρόεδρος .
( ) ( ) ( )	( ) ( ) ( )
• Ο ήλιος φωτίζει τη γη.	Ο σκύλος κυνήγησε τη γάτα.
( ) ( ) ( )	( ) ( ) ( )
• Η Μαρία ήταν πρόεδρος.	Η μητέρα έφτιαξε το φαγητό.

- Μια πρόταση μπορεί να είναι **απλή**, να έχει δηλαδή :
Υποκείμενο Ρήμα Αντικείμενο → ΥΡΑ
Υποκείμενο Ρήμα Κατηγορούμενο → ΥΡΚ
Υποκείμενο Ρήμα → ΥΡ

- Μπορεί όμως να είναι **επαυξημένη**, να έχει έναν ή περισσότερους προσδιορισμούς, δηλαδή συμπληρώματα όπως επίθετα, επιρρήματα .....

Π.χ. Τα παιδιά παίζουν. (απλή πρόταση)

Υ Ρ Επιρρηματικός
προσδιορισμός
Τα παιδιά παίζουν **ήσυχα**. (επαυξημένη πρόταση)

2. Συμπληρώνω στην παρένθεση αν η πρόταση είναι απλή ή επαυξημένη:

- Ο Γιώργος είναι μαθητής. (.....)
- Ο Τάσος είναι επιμελής μαθητής. (.....)
- Η γάτα της Μαρίας έπιασε ένα μικρό ποντίκι. (.....)
- Η γάτα έπιασε ένα ποντίκι. (.....)
- Η γιαγιά κοιμάται βαθιά. (.....)
- Ο μανάβης πουλάει φρέσκα λαχανικά. (.....)
- Εγώ κλότσησα δυνατά τη μπάλα. (.....)

- Η κυρία άναψε τα φώτα της τάξης. (.....)

3. Κλίνω το επίθετο ο καφετής και στα τρία γένη. (Όπως ο σταχτής, σελ. 57)

Ενικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			
Πληθυντικός αριθμός			
Όνομ.			
Γεν.			
Αιτ.			
Κλητ.			

4. Υπογραμμίζω τις αιτιολογικές προτάσεις. (Αυτές που αρχίζουν με αιτιολογικό σύνδεσμο)

- Αποφεύγω τις μέλισσες γιατί είμαι αλλεργικός.
- Δεν τρώμε λιπαρές τροφές αφού μας παχαίνουν.
- Ο Γιώργος εκνευρίστηκε, επειδή περίμενε μισή ώρα στη στάση, ώσπου να 'ρθει το λεωφορείο.
- Αφού μου φέρθηκε αγενέστατα, δε θα τον προσκαλέσω στο πάρτι μου.
- Η Ελένη έκλαψε, γιατί η ταινία ήταν πολύ συγκινητική.
- Έχουμε ημέρα και νύχτα, επειδή η γη περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό της και γύρω από τον ήλιο.

5. Συμπληρώνω τα κενά με αόριστα ή οριστικά άρθρα:

..... διψασμένο μυρμήγκι κατέβηκε για να πει νερό σε ..... πηγή, αλλά ... ρέμα το παρέσυρε και παραλίγο να πνιγεί. .... καρδερίνα, βλέποντας ..... μυρμήγκι, έκοψε από ..... δέντρο ..... μικρό κλαδί και το έριξε στο ρέμα. .... μυρμήγκι ανέβηκε επάνω και σώθηκε.

Παραπέρα ..... κυνηγός έστηνε ..... παγίδα, προσπαθώντας να πιάσει ..... καρδερίνα. .... μυρμήγκι βλέποντάς τον, του δάγκωσε το πόδι. .... κυνηγός πόνεσε και πέταξε ..... παγίδα. Έτσι ..... καρδερίνα πέταξε μακριά.

